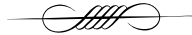

KIS TIBOR

Megtépázott „Grandeur”

Dien Bien Phu, 1954

II. rész

A második világháborút követően Franciaország azonnal megkezdte régi nagyságának, a „grandeurnek” a helyreállítását. A „grandeurhöz” tartoztak többek között az indokínai gyarmatok (Kambodzsa, Laosz és Vietnam) is. A franciák hamarosan egy éveken át tartó fegyveres konfliktusba keveredtek a Ho Chi Minh vezette Viet Minh-el. Az észak-vietnami csapatok azonban nem csak sikeresen ellenálltak a francia támadásoknak, hanem 1950-től már Giap tábornok és csapatainak kezében volt a hadászati kezdeményezés. A francia hadvezetés számos tervet dolgozott ki a kezdemény visszaszerzésére. A Dien Bien Phunál vívott csata is egy volt a számtalan kísérlet közül, azonban mégis ez bizonyult a francia hadvezetés utolsó kísérletének.

CE SOIR COURSES
Vendredi à 20 heures
VINCENNES
Prévisions météo: Ven 11, 12 et 13 mai

EDITION SPECIALE
France-soir
LE PLUS FORT TIRAGE ET LA PLUS FORTÉ VENTE DE TOUTS LES JOURNAUX FRANÇAIS

9900 TOUTES LANGUES
CHAMBRE
SALLE MANGER
ENFANTS
CHAPELLE
LES PLUS LONGS CROISÉS

8 TOITTE
SPECTACLES

DIEN-BIEN-PHU EST TOMBÉ

submergé par le grand assaut des Viets

M. Laniel a annoncé la dramatique nouvelle à l'Assemblée qui l'a écoutée debout (communistes exceptés)
Le sort des défenseurs et du général de Castries n'est pas encore connu

LE CENTRE DE RESISTANCE SUD (ISABELLE) TIEN TOUTOURS
Un conseil des ministres n'est réuni à l'Élysée

Pour briser la résistance des défenseurs, le Viet...

Les dernières heures de la bataille

Après avoir battu le record de mille à Oxford L'ANGLAIS BANNISTER S'EST ÉVANOUÏ

AU DEBAT DE QUÉBEC, SALLE DE GEORGES PHILIPPE, DEUX MÉDECINS FRANÇAIS DÉCLARENT « Notre nourriture n'a plus la vertu de... »

A FRANCE-SOIR 1954. MÁJUS 8-I SZÁMÁNAK CÍMLAPJA: DIEN BIEN PHU ELESETT

Dien Bien Phu erődje

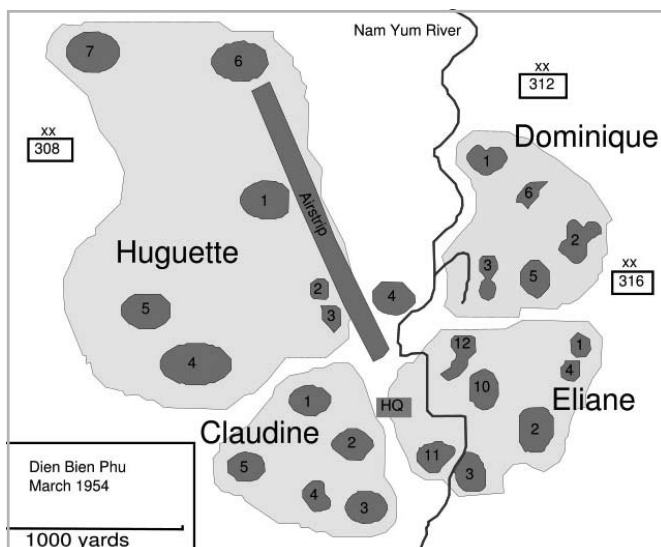
A csata első szakaszában (1953. november 20. – 1954. március 13.) az erőd elnyerte végső formáját, az ellenség pedig elfoglalta a helyét az erőd körül.¹ Az erőd bevehetetlennek tűnt. Ezen az állásponton volt az összes az erődöt meglátogató személy, legyen az politikus vagy katona. Többek közt olyan nyugati vezetők jártak Dien Bien Phuban, mint Richard Nixon (ekkor az USA alelnöke), John O'Daniel tábornok (a csendes-óceáni amerikai haderők főparancsnoka), Paul Reynaud (Franciaország alelnöke), René Pleven (francia védelmi miniszter) és egyéb más politikusok. És tulajdonképpen erre megvolt minden okuk, ugyanis amit a látogatás során láttak, az valóban meggyőző volt. Az erődön belül és a környező magaslatokon teljesen kiirtották a növényzetet, a főhadiszállást rendszeres úthálózat kötötte össze a dombokkal. Mindenkit elvakított az erőd csúcfszereltsége. Azonban az erőd parancsnoka, de Castries ezredes nem rajongott a látogatókért, főleg nem az újságírókért. Ez jól érezhető az ezredes egyik kirohanásán, amit Robert Guillain, a Le Monde haditudósítója ellen hajtott végre: „Volt képe azt írni Párizsban, hogy Dien Bien Phu olyan, mint egy stadion, ahol a lelátókat Giap, és a Viet Minh katonái foglalták el”.²

Guillain azonban jól látta, hogy mi az erőd legfőbb gyenge pontja. Ez pedig a francia légierő volt, amelynek a bázisai 300-350 kilométerre voltak Hanoiban. Mikor 1954-ben Fritz Jensen NDK-s újságíró a Viet Minh főhadiszállásán járt, egy beszélgetés során a hadi helyzet alakulása felől érdeklődött Hi Chi Min-nél. „Mi újság Dien Bien Phu körül – kérdeztük Ho Chi Minh elnököt. – Milyen a stratégiai helyzet? Ho Chi Minh levette fejéről trópusi sisakját, nyílásával felfelé az asztalra helyezte, és ujját körüljáratta a sisak karimáján. – Tegyük fel, hogy ez a sisak Dien Bien Phu – mondotta – itt vagyunk mi, az ellenség pedig – ujját hirtelen mélyen a sisak belsejébe dugta – itt van!”³

Eme frappáns helyzetelemzés ellenére valóban úgy tűnt, hogy az erőd bevehetetlen. Persze Giap nem így gondolta, nem is gondolhatta így, de azzal tisztában volt, hogy nehéz

A FRANCIAERŐDÖK, PONTOZOTT VONALLAL A VIETNAMEI FUTÓÁROKK

AZ ERŐD KÖZPONTI RÉSZE

A GENFI KONFERENCIA

1954-ben a berlini négyhatalmi külügyminiszteri értekezleten megegyezés születik arról, hogy Genfben tárgyalások kezdődnek Korea és Indokína ügyében. A tárgyalások két szakaszban zajlottak 1954. április 26-tól július 21-ig. A második, Indokínával foglalkozó rész közvetlenül Dien Bien Phu esete után május 8-án kezdődött. A konferencián az öt nagyhatalom mellett részt vettek Kambodzsa, Laosz, Észak- és Dél-Vietnam képviselői. Míg a szovjet és a brit fél elkötelezett híve volt a békés rendezésének, addig a háttérben meghúzódo kínai-amerikai ellentétek majdnem kudarcba fullasztották a konferenciát. Vé-

gül azonban megszületett az ún. indokína szerződés, ami a következőket tartalmazta: Franciaország elismeri Laosz, Kambodzsa és Vietnam függetlenségét, illetve kötelezettséget vállalt csapatai kivonására. Vietnamt a 17. szélességi fok mentén húzódo demilitarizált zónával két részre osztották. A két vietnami állam kötelezettséget vállalt arra, hogy 1956 júliusában szabad és nemzetközileg ellenőrzött választásokat tart az egyesítés kérdésében. Az USA külön nyilatkozatot adott ki, amelyben tudomásul vette az egyezményt. Ugyanakkor jelezte, hogy az agressziót a nemzetközi béke és biztonság megsértésének tekintené.

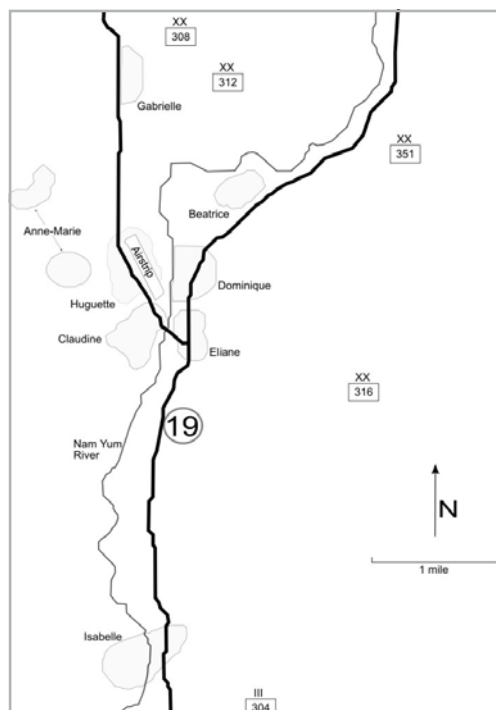
lesz elfoglalnia Dien Bien Phut. A tábornok azonban megtalálta az erőd gyenge pontját, amely az elhelyezkedéséből adódott. A völgy a dombokra épített erődökkel, vagy azok ellenére egy katlan volt. Dien Bien Phu a bekerítése után egy elszigetelt, kezdeményezésre és komoly ellentámadásra képtelen erőd lett. Egy olyan erőd, amelynek az utánpótlásbázisa 300 kilométerre Hanoiban volt, és amelynek az ellátása immár csak légi úton volt lehetséges. Giap-nak határozott elképzelése volt arról, hogy hogyan fogjon hozzá az erőd ostromához. „A taktikánk lényegében az volt, hogy egyenként támadunk meg minden ellenséges állást, az erőd minden részén, hogy megteremtjük a megfelelő feltételét egy általános offenzívának, amivel elpusztíthatjuk az erődöt.”²⁴

Az erőd felépítése és a Dien Bien Phunál szemben álló csapatok

A „Castor” hadművelet befejezése után a francia főparancsnokság azonnal megkezdte Dien Bien Phu megerősítését. A francia légierő már november 20-án megkezdte a hadianyag szállítást a területre. Néhány nap után a katonáknak sikerült megnyitni a repülőteret, és ezek után a repülőknak már nem kellett ejtőernyővel ledobálni az ellátmányt, hanem le is szállhattak.

A franciák Dien Bien Phut egy erődrendszerrel akarták átépíteni. A koncepciónak megfelelően több különálló erődöt hoznak létre. Ennek az erődgyűrtésnek kellett volna megtörnie a vietnami haderőt. Leghamarabb a repülőteret védő és a veszélyesebbnek ítélt észak-északkeleti oldalt biztosító erődök épültek ki. Ezek a következők voltak. Dien Bien Phutól északra emelkedett a „Gabrielle” nevet viselő erőd. Az északkeleti részen állt a „Beatrice”. Közvetlenül a repülőteret biztosította keletről a „Dominique”, délnyugatról a „Claudine”. Az erőd építése itt azonban nem állt meg. Ennek leginkább az volt az oka, hogy Giap szinte a teljes reguláris haderejét felvonultatta az erőd ellen, így a francia hadvezetés arra kényszerült, hogy megváltoztassa az eredeti elképzelését. Ennek lett a következménye, hogy az erőd to-

vább bővült és hogy újabb katonák érkeztek a térségbe. Újabb megerősített állások jöttek létre a repülőter körül: északnyugatra az „Anne-Marie”, nyugatra a „Huguette” és ettől is nyugatabbra a „Francoise”. Délkeleti irányban helyezkedett el az „Eliane”, illetve körülbelül 6-7 kilométerre déli irányban helyezkedett el az „Isabelle”.⁵ Az erődök betonbunkerekből, lövészárkok és szögesdrótkerítések hálózatából álltak. Az erődrendszert három szektorra osztották. Az északi szektorba tartozott az „Anne-Marie” és a „Gabrielle” erőd. A két erőd legfontosabb feladata a legveszélyesebb északi és északnyugati oldal védelme, illetve a légtér biztosítása a földről, emellett a „Gabrielle”-en aknavetőket helyeztek el. A középső szektorban állt a „Huguette”, a „Francoise”, a „Claudine”, az „Eliane”, a „Dominique”, a „Beatrice” és természetesen itt kapott helyet

DIEN BIEN PHU ERŐDJE ÉS A KÖRÜLÖTTE ELHELYEZJEDŐ VIETNAMEI HADOSZTÁLYOK

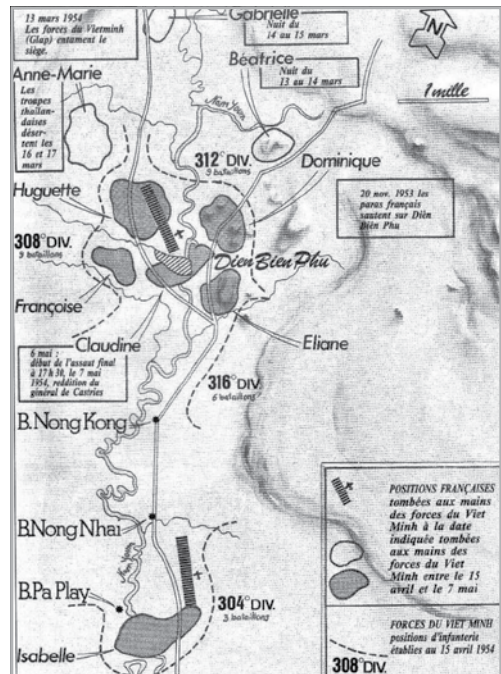
A TÉRKÉPEN A VIETNAMEI TÁMADÁSI HULLÁMOK ÉS A FRANCIA ELLENTÁMADÁSOK IS LÁTHATÓAK

de Castries ezredes parancsnoki állása. Ez a rész biztosította a repülőteret. A déli szektorba egyedül az „Isabelle” erőd tartozott kórházzal, generátorokkal és egy tartalék leszállópályával. Az „Isabelle” legfőbb feladata – a déli rész biztosítása mellett – tüzérségi támogatás biztosítása a többi erőd számára. Az építkezés során felmerült az a lehetőség, hogy a központ és az „Isabelle” között állítsanak fel egy újabb erődöt, ám végül ezt a zsúfoltságra hivatkozva végül elvetették.

A Dien Bien Phuban állomásozó csapatok létszámát eredetileg mindössze 5 vagy 6 zászlóaljban, egy tüzércsoportban és egy partizán egységben határozta meg a francia hadvezetés. Ez az elképzelés azonban azokra a novemberi hírszerzési adatokra épült, amely szerint csak egy hadosztállal (316.) és talán egy vagy két független ezreddel kell

számolni. December elejére azonban kiderült, hogy ez az információ már-már nem állja meg a helyét. Ekkor már úton volt a térségbe a 308., a 312., a 304. (egyres részei) vietnami gyaloghadosztály és a 351. nehéz hadosztály.⁶

Ennek tudatában a francia főparancsnokság újabb egységeket irányított az erődbe. December hónapban már 9 zászlóalj és 2 tüzércsoport tartózkodott az erődben. Ezt kiegészítette még 10 darab M-24-es könnyű harckocsi és 6 darab vadászgép, illetve néhány felderítőgép. Az erőd létszámának bővítése azonban nem állt le, és a támadás előestéjén összesen 10 813 embert várta a harc kezdetét. Ennek a 10 813 embernek 22%-a származott az anyaországból, 24%-a volt az idegenlégió tagja, 34%-a volt vietnami, míg a maradék 20% Észak- és Fekete-Afrikából származott.⁷ Az erőd végleges katonai állománya a következő volt. Gyulogság: 12 zászlóalj, két műszaki zászlóalj, tüzérség: 6 üteg 105 mm-es löveg (24 db), 1 üteg 155 mm-es löveg (4 db), 2 század 120 mm-es aknavető, egy század harckocsi (10 db M-24), légvédelem: 2 szakasz 12,7 mm-es légvédelmi géppuskával felszerelve, légierő: 9 db Bearcat típusú vadászgép és 2 db felderítőgép, emellett számos jeep, teherautó illetve néhány mentőautó is szolgált az erődben.

AZ ÉSZAKI SZEKTOR ELLEN INDÍTOTT TÁMADÁSOK

ÚTMUTATÁSOK

A vietnami hadsereg főparancsnokságától az átálló (táborunkba átjövő) francia afrikai és légiós katonákra vonatkozólag:

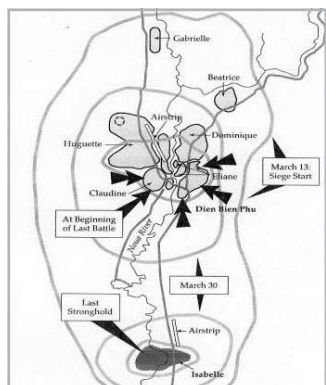
- minden fogságba esett vagy átállt francia afrikai és légiós tisztnek vagy katonának biztosítva lesz (ott) az élete (ben maradás) valamint jó bánásmódban fognak részesülni;
- az idő alatt, amíg a Vietnami Hadsereg soraiban maradnak, a hadsereg biztosítja számukra az anyagi javakat. A sebesülteket meggyógyítjuk.
- minden katona a kívánsága szerint: (követve minden egyes katona kívánságát: vagy szabadon engedhető, vagy hazatérhet

szülőhazájába, (a hazatelepíthető/ülhet a származási országába), vagy részt vehet a vietnami ellenállásban (szolgálatában vehet részt).

Azok, akik kiteszik magukat a (e) veszélyeknek és átállnak, vagy (a kolonizáló vezetőik) feljebbvalóik ellen fordítják fegyvereiket (még) mielőtt átjárnának sorainkba, különösen szívesen (jó/nagy fogadtatásban fognak részesülni) látjuk, és jó bánásmódban fognak részesülni

A Vietnami állandó (hadsereg) és népi (Had)Erőinek Főparancsnoka

*A legfőbb hadvezér/ Generalisszimusz
YO NGUYEN GIAP*

AZ OSTROMGYŰRŰ SZŰKŰLÉSE AZ ERŐD KÖRÜL

AZ ERŐD KÖZPONTI RÉSZÉNEK ÁLLÁSAI A BENNŰK ELHELYEZETT FRANCIA EGYSÉGEKKEL 1954. MÁRCIUS 13-ÁN

Ez a haderő a következőképpen helyezkedett el: az északi szektor két erődjében állomásozott egy zászlóaljnyi katona. Az erők zömét (pontosan $\frac{2}{3}$ -át), azaz 8 zászlóaljat, három üteg 105 mm-es és az egy üteg 155 mm-es ágyúkat a középső szektorban helyezték el. A déli szektorban került elhelyezésre a maradék tüzérség és három zászlóaljnyi katona. Fontos volt az utánpótlás kérdése. Cogny számításai szerint a repülőknak naponta minimum 70 tonnát, súlyosabb harcok esetén pedig legalább 90-95 tonnát kell az erődbe eljuttatni.

A franciákkal szemben felálló vietnami haderő a 75 000 munkás mellett mintegy 30-35 000 katonát vonultatott fel az erőd ostromához. Giap támadó serege 28 gyalogzászlóaljból, egy tüzérezredből (24 db 105 mm-es löveg), egy hegyi tüzérezredből (15 db 75 mm-es löveg, 20 db 120 mm-es aknavető), egy aknavetős ezredből (81 db), egy légvédelmi ezredből és három műszaki zászlóaljból állt.

„A vietnami erők a következőképpen helyezkedtek el közvetlenül az ostrom megkezdése előtt. A 308. hadosztály (36., 38., 102. ezred) a „Gabrielle” és az „Anne-Marie” erődökkel szemben, a 312. hadosztály (141., 165., 209. ezred) a „Beatrice” és a „Dominique” erődökkel szemben, a 316. hadosztály (98., 174., 176. ezred) az „Eliane” erőddel szemben, a 304. hadosztály (57. ezred, a 148. ezred 3. zászlóalja és a 176. ezred 2. zászlóalja) az „Isabelle” erőddel szemben foglalt állást.”⁸ A 351. hadosztály feladata volt az oldalbiztosítás.

Dien Bien Phu ostroma

1954. január 25-én Giap úgy vélte, hogy erői nem elégségesek ahhoz, hogy frontális támadást indítson az erőd ellen. Ehelyett új tervet dolgozott ki, amelynek lényege egy árokrendszer kiépítése volt. A rendszer kiépítése a franciák előtt ment végbe. A francia hadvezetés tisztában volt azzal, hogy a támadás március 13-án megkezdődik. A hírszerzés információi mellett erre egyéb jelek is utaltak, ugyanis 13-át megelőzően a vietnamiak evakuálták a még a völgyben található lakosokat. Március 12-én ragyogó idő volt az erőd fölött, a repülőknél szokás szerint hozták az utánpótlást. A nap folyamán Cogny tábornok látogatást tett az erődben. A tábornok felderítést rendelt el az erőd körül, ám az hamar ellenségbe ütközött. A vietnami haderő ekkor már nagyon közel volt. Cogny gépe 15⁰⁰-kor még elhagyta Dien

FRANCIA HADIFOGLYOK VONULNAK A SZÁMUKRA KIJELÖLT BARAKKOK IRÁNYÁBA

Bien Phut. Nem sokkal ezután a vietnami légvédelem megkezdte a működését, és lelőtt egy a leszálláshoz készülő Bearcat típusú vadászgépet. Más azonban ezen a napon nem történt. Az este folyamán a politikai tisztek felolvasták Ho katonákhoz írt beszédét:

„ – Harcosok, tisztek! Közeledik a Dien Bien Phu-i csata kezdetének órája. Itt a támadás ideje. Miközben csapataink a többi fronton is harcban állnak, ezzel az üzenettel Dien Bien Phu frontjának valamennyi harcosához és tisztjéhez fordulok. Tudnotok kell,

hogy kitüntetés, dicsőség részt venni a történelmi jelentőségű csatában...

– Megnyerni a Dien Bien Phu-i csatát azt jelenti, hogy megsemmisül az ellenség erőinek egyik legfontosabb része;

– megnyerni a Dien Bien Phu-i csatát azt jelenti, hogy a felszabadult területen megvalósul a rég óhajtott földreform;

– megnyerni a Dien Bien Phu-i csatát azt jelenti, hogy a Navarre-terv kudarcával meghíusul a francia és amerikai imperialisták általános háborús terve;

– megnyerni a Dien Bien Phu-i csatát azt jelenti, hogy támogatjuk azt a mozgalmat, amely az egész világon Indokína békéjét követeli;

– megnyerni a Dien Bien Phu-i csatát azt jelenti, hogy a francia kormányt, amely a kudarcok sorozata után végre hajlik a tárgyalásra, rákényszerítjük a háború befejezésére...”⁹

Március 13-án az erőd katonáinak szeme láttára vietnami rohamcsapatok foglalták el helyüket a futóárkokban, hogy megkezdjék a felkészülést a támadásra. De Castries ezredes türelmetlenül várta a támadást, ami már-már úgy tűnt a számára, hogy nem következik be. Végül 17¹⁰-kor megkezdődött a Viet Minh tüzérségi előkészítése.¹⁰ A lövedékek (közel 9000 db) órákon keresztül hullottak a „Beatrice” és a „Gabrielle” állásaira. Ennél a pontnál meg kell említenünk, hogy a francia tisztek nem hittek komolyan a vietnami nehéztüzérség létezésében, és általában elég lekezelően beszéltek róla. Ez az előkészítés azonban bizonyította, hogy a vietnami tüzérség nagyon is létezik, és ezen felül halálosan pontos is.

A francia hadvezetés tisztában volt vele, hogy a támadás első hulláma a már fentebb említett két erődöt éri majd, azonban különösebb ellenintézkedéseket nem tettek ellene. Például a „Be-

ITT MÉG MINDENKI BIZAKODÓ. FRANCIA EJTŐERNYŐSÖK

VIETNAMEI KATONÁK TARTANAK PIHENŐT A FUTÓÁROKBAN

A MÁSIK OLDAL: FRANCIA KATONÁK A LÖVÉSZÁRKOKBAN

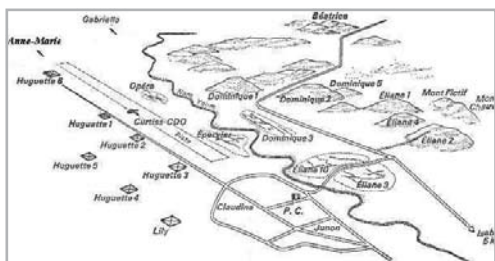
atrice” állást védő legendás 13. idegenlégiós féldandár 517 katonája közül csak 450 tartózkodott az erődben a támadás kezdetén.¹¹ És ami mindezt betetézte, hogy a négy, erődért felelős tiszt (köztük a parancsnok Gaucher alezredes) még a tüzérségi támadás elején meghalt, miután a bunkerjuk két találatot is kapott.

A támadók hullámokban érkeztek az erődhöz, ahol kemény ellenállásba ütköztek, és hamarosan százával feküdtek a holttestek az erőd körül. A támadás ereje azonban nem lanyhult, és a túlerő hamarosan felszámolta a védők ellenállását. Az erőd éjfélkor küldte el az utolsó jelentését de Castries ezredesnek, majd hajnali 2-kor megszűnt létezni. A legendás 13. dandárból 194 katona maradt életben.

Másnap egy rövid fegyvernyugvás lehetővé tette a sebesültek kimentését, illetve a holttestek eltávolítását, amelyek a hőség és a párás levegő hatására hamar bomlásnak indultak. Ezek után a 312. hadosztály ugyanazon forgatókönyv szerint megkezdte a támadást a „Gabrielle” ellen.¹² A támadás 20.00-kor indult meg, azonban most lassabban haladt, mint az előző nap. 22.00-kor egy jól kontrollált tüzérségi tűzzel a franciáknak sikerült megállítani a támadást, így az erőd tudta rendezni a sorait. Az éjszaka során, valamikor 2.30 körül a támadás kiújult, és a vietnamiaknak sikerült megvetniük a lábukat az erőd keleti oldalán, de az erődöt védő algériai katonák továbbra is kitartottak. Végül a hajnali 5-kor induló támadás 8 órára végleg felmorzsolta az ellenállást, és az 1. algériai lövészezred 2. zászlóalja gyakorlatilag megszűnt létezni. Az erőd felmentésére ugyan de Castries harcokcsikkal is megerősített gyalogságot küldött, ám a kommunikációs problémák miatt az ellentámadás késve indult el, s mire az egységek odaértek, már csak vietnami katonákat találtak, és így kénytelenek voltak visszavonulni, csupán az erőd néhány túlélőjét sikerült kimenekíteni.

Az első két nap mérlege katasztrofális volt a franciák számára. Elveszett az északi és észak-keleti irányt biztosító két erőd, és ezzel együtt közel 1000 katona. Ennek a következménye volt, hogy az ellenség közelebb tudta vonni a tüzérségét és a légvédelmét. A veszteségeken túl komoly problémát jelentett, hogy nagyon gyorsan fogyott a lőszerkészlet. Emellett a veszteségek – főleg az algériai katonáké – komoly morális problémákat okoztak, amit a Viet Minh igyekezett kihasználni. A támadások szünetében hangszórók és röplapok segítségével folyt a propaganda, amely átállásra bízta a vietnami észak- és fekete-afrikai katonákat. A válságot tovább fokozta, hogy de Castries vezérkari főnöke, Keller alezredes idegösszeomlást kapott. Piroth ezredes, a tüzérség parancsnoka, miután rájött, hogy alábecsülte a vietnami tüzérséget és ráadásul nem is tudott ellene hatékonyan fellépni, egy kézigránáttal vetett véget életének. Maga az ezredes is nehezen viselte az események ilyen formán történő alakulását. De természetesen a vietnami fél sem fizetett olcsó árat a sikerekért, több mint 2000 vietnami katona halt meg a támadások alatt.

Időközben Cogny egy javaslatot tett Navarre-nak arról, hogy az öt tartalékban lévő zászlóaljból vessenek be hármat, hogy vissza tudják foglalni az elveszített állásokat. Navarre

AZ ERŐD KÖZÉPSŐ SEKTORA

zászlóalj katonái elhagyták az erődöt, és átkúsztak a vietnamiakhoz.¹³ De Castries gyorsan cselekedett, és átszervezte az erődöt. Az „Anne-Marie” déli négyes és ötös számú megerősített pontjait hozzácsatolta a „Huguet”-hez, a többi pedig felszámolták. Az ötödik napra megszűnt az „Anne-Marie” állás is. Bár ezek a veszteségek komoly aggodalmat keltek a francia főparancsnokságokon, sem Cogny, sem Navarre nem vonakodtak a megfelelő következtetést, és továbbra is az erőd megerősítését szorgalmazták. Az elkövetkező napokban az időjárás romlása miatt a repülőök csak nehezen tudtak leszállni, azért hogy elszállítsák a sebesülteket. Ezen felül a repülőökre hiába festettek vörös keresztet, a vietnami légvédelem ugyanúgy tűz alá vette őket is.

Giap csapatai a két északi erőd elfoglalása után dél felé fordították figyelmüket. A fő céljuk az volt, hogy beékelődjenek a központi és a déli szektor közé, és ez által elszigeteljék az „Isabelle”-t. Emellett Giap újabb árkok ásására adott parancsot a keleti dombok körül. Március 22-e és 24-e között heves harcok folytak a „Claudine” és az „Isabelle” között, amelynek során Bigeard egységének sikerült megakadályozni, hogy a vietnamiak beékelődjenek a két erőd közé. Ezalatt a fő kifutópálya északi részénél lévő „Hugette 6” körül egyre jobban szűkült a vietnami gyűrű. Március 28-án Dien Bien Phutól nyugati irányban két kilométerre a Viet Minh megpróbált elfoglalni egy kis falut, azzal a szándékkal, hogy ott légvédelmi ágyúkat állítson fel. Ezt az akciót a francia erők azonban időben észlelték és súlyos veszteségeket okozva a vietnami félnek sikeresen megakadályozták azt. Ebben az időszakban az erőd ellátása, annak ellenére, hogy már csak ejtőernyővel volt lehetséges és hogy a vietnami légvédelem működése is komoly veszélyt jelentett, igen hatékony volt. Más volt a helyzet a sebesültek elszállításával. Ehhez ugyanis le kellett szállni, ami azt jelentette, hogy a gépeknek sokkal több időt kellett eltölteniük Dien Bien Phu légtérben, ami még inkább sebezhetőbbé tette őket, és mint már korábban is említettem, a légvédelem minden gépre tüzet nyitott. Az utolsó sebesülteket szállító helikopter március 23-án, az utolsó repülő pedig március 26-án szállt fel.¹⁴ Ettől kezdve az erőd kórházaira hárult minden feladat. Ez idővel komoly problémákat okozott, mivel az erőd egészségügyi épületei nem voltak ilyen veszteségekre felkészítve, illetve nem állt rendelkezésre elegendő orvos sem.

Giap közben elkezdte az erődök módszeres „megfullasztását”, újabb futó- és lövészárkok kialakítását rendelte el. Ezzel az volt a célja, hogy elszigetelje egymástól a megerősített állásokat. Március 30-án Langlais ezredes megszemlélte az „Dominique” és az „Eliane” erődöket. Elhatározta, hogy helyreállítja a „Dominique 1”-et és oda vezényli a 5. vietnami ejtőernyős zászlóalj 4. századát, illetve hogy megerősíti az „Eliane 2”-öt az 1. idegenlégiós ejtőernyős zászlóalj 1. századával. Erre azonban nem maradt ideje, mert az újabb vietnami támadás a 17.00-kor kezdődő tüzéséggel előkészítéssel kezdetét vette.

DE CASTRIES EZREDES A TÉRKÉP ELŐTT

Megkezdődött az „öt domb csatája”.¹⁵ A vietnami tüzérség a támadás során elpusztított egy 155 mm-es és négy 105 mm-es francia ágyút. A támadás 18.45-kor indult meg a központi rész keleti oldala ellen. A támadás megindulását követően szinte azonnal elesett a „Dominique 2” és az „Eliane 1”. 21⁰⁰-kor „Dominique 1” elfoglalták a vietnami katonák, azonban támadásuk elakadt a „Dominique 3” és az „Eliane 2” előtt, annak

ellenére hogy az utóbbi megerősített pontnál a marokkói és légiós katonák hátrálni kényszerültek. 22.00-kor a 308. hadosztály megtámadta a „Huguette 7”-et, a 316. hadosztály egységei pedig megvetették a lábukat a „Champs Élysée”-n és a „Eliane 2”.

Március 31-én a viet tüzérség folyamatosan lőtte a „Huguette 7”-et, ezzel megkezdődött az „Huguette”-ek csatája.¹⁶ A „Huguette” állásai azért voltak fontosak mind a két félnek, mivel azok biztosították a leszállópályát és a ledobási övezeteket. Az „Eliane 2” erősítésket kapott, és kitartott a nap folyamán. 10⁰⁰-kor de Castries elrendelt egy ellentámadást a „Dominique 2” és az „Eliane 1” visszafoglalására. A támadásban a 8. rohamcsoport és a 6. gyarmati ejtőernyős zászlóalj vett részt, a támadás 15.00 órára elérte a célját, de mivel a francia csapatok súlyos veszteségeket szenvedtek, a nap végére vissza kellett vonni őket. 17.00-kor a Viet Minh felújította az „Eliane 2” ellen indított támadásait, azonban az erőd az egész éjszaka alatt ellenállt. Április elsején az 1. légiós ejtőernyős zászlóalj katonái visszafoglalták a „Champs Élysées”-t.

Az éjszaka folyamán a „Huguette 7” egy részét evakuálták a francia csapatokat, de miután rendezték soraikat, hajnalban megkísérelték teljesen visszafoglalni az erődöt.

A nap folyamán az „Eliane” állásokon harcoló 4. marokkói lövészezred 1. zászlóaljának túlélőit újraegyesítették, és egy újonnan létrehozott erődítésben helyezték el őket a „Huguette” és a „Claudine” között. Az állás a „Lily”-nevet kapta. 17⁰⁰-kor a vietnamiak újramezítették a támadást az „Eliane 2” ellen, ahol már 60 órája folyt a küzdelem.

Április 2-án éjjel 2.00-kor a „Huguette 7” elesett, csupán 16 légiós maradt életben.

A nap folyamán ugrott a Bréchignac vezette 1. ejtőernyős hegyi ezred 2. zászlóalj. Ennek az egységnek és az 5. vietnami ejtőernyős zászlóaljnak a parancsnokságát összevonták Bréchignac irányítása alatt. 18.00-kor két vietnami zászlóalj vetette meg a lábát ismét a „Champs Élysée”-n. A nyugaton álló és teljesen elszigetelt „Francoise”-erőd thaiföldi katonái az este folyamán elhagyták pozíciójukat, ezzel ez az erőd is kiesett a rendszerből.

Április 4-én hajnalban Giap másodszor is arra kényszerült, hogy kivonja csapatait a „Champs Élysées”-ről. Ugyanezen a napon 107 óra után befejeződött az „Eliane 2”-ért folytatott csata. Az este beköszöntével négy vietnami zászlóalj megerősítve egy nehéz zászlóaljjal felújította a támadást az „Huguette 6” ellen. A francia hadvezetés a 8. rohamcsoport egy

századát és két harcocsit küldött a támogatásukra. Másnapra sikerül teljesen felmenteni az erődöt. Ugyanezen a napon Giap végleg felhagyott a frontális támadásokkal, és attól fogva csakis az ellenség pozícióinak árkokkal történő elszigetelésére koncentrált.¹⁷ Erre azért volt szükség, mert a vietnami veszteségek felülmúlták a hadvezetés minden korábbi elképzelését, így szükségessé vált a viet csapatok átszervezése. Volt rá példa, hogy a vietnami katonák megtagadták a közvetlen rohamra kiadott parancsot. Az eddigi harcok alatt a franciák is komoly veszteségeket szenvedtek el, illetve egyre kisebb területre szorultak vissza. Ennek az lett a következménye, hogy a csaknem napi 100 tonnányi ellátmány jó része Giap csapatainak területén landolt.

Április 9-e és 10-e között a Viet Minh-nek sikerült teljesen bekerítenie a „Huguette 6”-ot. Közben a keleti oldalon a franciák támadást indítottak az Eliane I” visszavételére. Estére sikerült is teljesen elfoglalni a dombot, illetve visszaverni minden vietnami ellentámadást. 23.00-kor Bigeard további négy századot küldött a dombra erősítésként. Másnap reggel a vietnami rohamok ellenére az állás még mindig tartotta magát.

Április 11-én az „Eliane I”-elleni támadásokat vezető ezredest Giap leváltotta, és két friss zászlóaljat küldött támadásba, azonban a franciák 12-e reggelén ezeket is visszaszorították. Közben az „Eliane I”-et védő katonák száma egy század méretűre olvadt Leguerre parancsnoksága alatt.

Április 13-ra Navarre immár felismerte, hogy terve csődöt mondott, és elrendelte Dien Bien Phu szárazföldön történő felmentését. A hadművelet a „Condor” nevet kapta.¹⁸ A cél az volt, hogy a Laoszból kiinduló csapatok útközben összegyűjtik a francia gerillaegységeket, és közösen csatlakoznak az „Isabelle” erődhez, amit hídfővé alakítanak ki. Ez a terv azonban mint később kiderült teljesen elhibázott volt. Nem számolt a terepből adódó nehézségekkel, az ellenséggel és nem utolsó sorban az egységek ellátása sem bizonyult megfelelőnek. A hónap végére az akció teljes kudarcba fulladt. Ugyanezen okok miatt futott zátonyra az „Albatros” hadművelet.¹⁹ Ennek az lett volna a koncepciója, hogy az ostromgyűrűben rekedt francia haderőnek dél-keleti irányban ki kellett volna kitörnie, majd Nam Ou felé vonulni, hogy ott egyesüljön az ott lévő francia erőekkel. Azonban mire ezt a parancsot de Castries megkapta, addigra a végrehajtásához már túl késő volt.

Időközben Dien Bien Phuban a következőképp alakult a helyzet. Április 14-re a vietnami tüzérség teljes hosszában tűz alatt tudta tartani az egész kifutópályát. Ezen a napon az „Eliane 1 és 2”, illetve a „Huguette 6” még tartotta magát. 15-én létrehozták az „Opéra” nevű megerősített állást²⁰ a Nam Youm folyó és a „Champs Élysée” mellett.²¹ Ezt az állást a 8. rohamcsoport katonái vették birtokukba.

Ezen a napon „ünnepélyes” keretek között de Castries megkapja tábornoki kinevezését. Mellette Langlais-t és Lalande-ot ezredessé, míg Bigeard-ot és Pazzis-t alezredessé léptetik elő.

Április 16-ról 17-re virradó éjszaka a Viet Minh meglepetésszerűen rajtaüt az „Eliane I” álláson. Ugyanezen a napon az utánpótlás biztosításának nehézségei miatt de Castries elrendeli a „Huguette 6” kiürítését. Azonban az erőd be volt kerítve. Az 1. idegenlégiós ejtőernyős zászlóalj kapta a feladatot, hogy áttörje a gyűrűt. A támadás azonban nem sikerült, ezért az erőd parancsnoka Bizard a kitörés mellett döntött. Bizar katonái élen sikeresen kitört a gyűrűből és elérte a „Huguette I” állást, azonban ezért nagy árat kellett fizetnie, állományának 70 %-át elveszítette.²² Április 18-án de Castries a támadás alatt lévő „Huguette 1-hez” vezényelte a 13. idegenlégiós dandár 4. századát. Négy nappal később az

erődöt teljesen bekerítették, majd 23-án 1⁰⁰-kor teljesen lerohanták. De Castries azonnal parancsba adta az elvesztett állás visszafoglalását. Erre négy századot jelölt ki. Kettő a „Huguette 2”, kettő pedig az „Opéra” állásból indult. 16 órára a teljes támadás összeomlott. Sőt! A franciák arra kényszerültek, hogy evakuálják az „Opéra” állást, és annak állományát a „Huguette 2-n” helyezték el.

Április 25-én éjszaka beköszöntött az esős évszak, ez eredményezte azt, hogy az e napon az „Epervier” (az „Opéra-tól” délre) állás ellen intézett vietnami támadás gyakorlatilag sárba fulladt. Az eső gyakorlatilag sártengerré változtatta az erődöt, illetve egyre jobban megnehezítette a pilóták dolgát. Ennek ellenére ejtőernyővel folyamatosan érkeztek az önkéntesek, akik harcolni akartak. A légierő hatékonysága tehát tovább csökkent, bár hozzá kell tenni, hogy a jól álcázott és elhelyezett vietnami lövegekben és állásokban a korábbi rendszeres bombázások sem tudtak jelentős kárt tenni.

1954. április 26-án Genfben megkezdődtek a tárgyalások az Indokínai helyzet békés rendezéséről. Mindkét félnek nagyon fontos volt, hogy milyen feltételek mellett ülhet a tárgyalóasztalhoz. Amíg a vietnamiak a végső támadásra készültek, addig a francia fél az Egyesült Államokhoz fordult segítségül. Az USA további huszonöt darab B-26-os bombázót bocsátott a franciák rendelkezésére, azonban a közvetlen amerikai segítség kérdése továbbra is nyitott maradt. Washington London és a kongresszus válaszára várt. Ez utóbbi azonban nem akart nyíltan a gyarmattartók oldalára állni és főleg nem akartak konfliktusba keveredni Kínával, így a beavatkozás elmaradt.

Májusra mind a két fél számára nyilvánvalóvá vált, hogy a csata a befejező szakaszához ért. Május elsején 17.00-kor Giap csapatai felkészültek a csata utolsó szakaszára. Ezt jelezte az ebben az időpontban elkezdődő és három órán keresztül tartó tüzérségi előkészítés, ebben már részt vettek az újonnan kapott „Sztálin-orgonák”. 20.30-kor pedig a keleti részen megindult a támadás az „Élian 1 és 2” ellen. Az „Élian 1” hajnalban elesett, az „Élian 2” azonban még kitartott. Nyugat felől 88. vietnami ezred elfoglalta a „Huguette 4” és a „Lily” állásokat, majd támadását kiterjesztette a „Huguette 5” irányába, amely az éjszaka folyamán szintén elesett. Ezzel gyakorlatilag az ún. „Huguette”-ek csatája befejeződött.

Május 4-én megkezdtek az utolsó katonai egységek ledobását az erődbe. Az 1. gyarmati ejtőernyős zászlóalj 300 katonája érkezett meg ezen a napon. További 91 katona érkezett május 6-án. Ezeket a katonákat azonnal az „Élian 2”-re küldték, ahol már 72 órája folyt a harc. Elkéseredett csata folyt az állásért. A vietnami katonák egy 47 méter hosszú alagutat ástak az erőd alá, amivel az volt a céljuk, hogy felrobbantsák azt.

Az erőd parancsnokságán közben felmerült a már korábban említett „Albatros” hadművelet végrehajtása, ám miután az előrejelzések legalább 80%-os veszteségeket jósoltak, lemondtak róla. Május 6-án a tiszta idő lehetővé tett egy nagyszabású légi beavatkozást, amelyben több mint 100 darab repülő vett részt. A vietnami légvédelem az egész légitámadás alatt hallgatott, nehogy felfedjék állásaikat. Mint az összes korábbi, ez a légitámadás sem hozott számottevő sikert. Az este beköszöntével ismét megkezdődött a vietnami támadás. Zászlóalj-zászlóalj után, de a franciák kitartottak. 23.00-kor robbanás rázta meg az erődöt, ami maga alá temette az 1. gyarmati ejtőernyős zászlóalj 2. századának egészét. A 3. század visszafoglalta a csücsöt hajnali 3-kor. Ugyanabban az időpontban az „Élian 4” beszüntette a harcot. Ezt követően az ott harcoló vietnami csapatok az „Élian 2” ellen fordultak és 5 órakor megtámadták, ekkorra már a védőknek nem volt több lőszerük, az erőd szintén elesett. Reggel 10 órára az „Élian 10” is, és vele együtt az egész „Élian” erőd

a vietnamiak kezébe került. A nyugati részen ugyanekkor esett el az utolsó francia kézen lévő „Huguette” állás, az „Huguette 4”. Cogny tábornok utolsó üzenetében azt az utasítást adta, hogy ne legyen se fehér zászló, se kapituláció. De Castries híven a parancshoz, nem kapitulált. 17.50-kor az erőd elküldte utolsó üzenetét Hanoiba, „Mindent felrobbantottunk. Isten veletek, Adieu!”²³

1954. május 7-én a Dien Bien Phu központi része beszüntette a harcot, a parancsnokság fölött immár az aranycsillagos vörös zászló lobogott. Ekkor még a déli szektorban lévő „Isabelle” erődnél folytak a harcok. Lalande ezredes az erőd parancsnoka nem tudta mit tegyen. Letegye a fegyvert, vagy megpróbáljon kitörni a gyűrűből. A főparancsnokság már nem avatkozott be, a döntést az ezredesre bízta. Lalande a kitörés mellett döntött, és elrendelte katonáinak, hogy pusztítsanak el mindent és készüljenek a kitörésre.

Az éjszaka beköszöntével a francia katonák nekivágtak a délnyugati iránynak, hogy majd egyesüljenek az arra található francia egységekkel. Azonban a katonák többsége nem jutott át a gyűrűn és fogságba esett. 1954. május 8-án 1 órakor az „Isabelle” végleg beszüntette a tüzelést, Dien Bien Phu elesett. Másnap a genfi konferencián Franciaország tűzszünetet kért. A francia vereség immár katonailag és politikailag is teljes volt.

A harcok alatt mind a két fél óriási veszteségeket szenvedett el. Francia részről összesen több mint 15 000 ember vett részt a harcokban. Közvetlenül az ostrom alatt a francia haderő 7184 katonát veszített el. Ebből 1142 volt a halottak száma, eltűnt 1606 fő 4436-an pedig megsebesültek. De Castries tábornokot több mint 6500 ember követte a hadifogolytáborba. Az európai és afrikai katonákkal lényegében a genfi egyezményben foglaltak szerint bántak, ám a franciák oldalán harcoló vietnamiakra, laosziakra és thai-okra kegyetlen sors várt. A vietnámi fél veszteségeit nehezebb pontosan meghatározni, de körülbelül mintegy 7900 volt a halottak és 15 000 a sebesültek száma.²⁴

Az erőd bukásának okai

Az erőd bukásának okaként több tényezőt is figyelembe kell vennünk. A következőekben Bernard Fall, „Miért Dien Bien Phu?” című tanulmányára hivatkoznék.²⁵ Fall alapvetően három probléma körül határozza meg a bukás okait. Az első a nem megfelelő helyválasztás, a második az ellenség katonai erejének durva alábecsülése, utolsóként, pedig az erőd szerkezetét említi, mint a bukás okát. Emellett felveti, hogy a parancsnok személyének kiválasztása sem bizonyult szerencsésnek.

Az első ok megértéséhez elég csupán a térképre pillantanunk. Ha a földrajzi szempontokat vizsgáljuk meg, akkor azt láthatjuk, hogy Dien Bien Phu egy völgyben fekvő erődrendszer. Ez az erőd igen jól védhető egy a síkság felől érkező támadás ellen, ugyanakkor egy a hegyek felől érkező támadás ellen sokkal nehezebb védekezni. Ha a támadás valóban a hegyek felől érkezne, akkor a völgy egy katlanná alakulna át, ami már hatalmas hátránynak bizonyulna a francia erők számára. Ezzel azonban a francia hadvezetés nem számolt komolyan. Ez a gondolkodás teljesen összefügg a második okkal, az ellenség alábecsülésével. Előtte azonban meg kell említeni a helyválasztásból adódó stratégiai szempontok hibáit. Az erőd a megszállás idején még rendelkezett szárazföldi kapcsolattal észak felé, Lai Chau irányába. Azonban ez a kapcsolat 1953 végére megszűnt és ez gyakorlatilag fölöslegessé tette az erődöt. Giap csapatainak téli-tavaszi offenzívája bebizonyította, hogy az erőd nem tudta megakadályozni

a Viet Minh laoszi és északnyugat vietnami csapatmozgásait, illetve az ellenfél utánpótlás-vonalait sem tudta elvágni vagy egyáltalán komolyan fenyegetni. És mindemellett kudarcot vallott az az elgondolás is, hogy a bázis szükség esetén támadó hadműveletek kiindulópontja legyen. Ennek ellenére az erőd evakuálása nem történt meg, és idővel már csak légi úton kapott ellátását. Ez volt az, amit a légierő számos tisztje kifogásolt korábban. Tehát a fő ok, hogy az erőd túlságosan távol volt Hanoitól, a legfőbb francia bázistól. Az utánpótlást szállító repülőknél egy teljes kör megtételéhez körülbelül 700 kilométernyi távolságot kellett megtenniük. Ehhez a problémához szorosan kapcsolódott az ellenség légvédelmének aktivitása és az időjárás, ami az esős időszak beköszöntével számtalanszor lehetetlenné tette a felszállást. A helyválasztás felelőssége teljes mértékben a hadvezetést illeti.

A második és talán legfontosabb ok az ellenség erejének alábecsülése. Ebben az esetben nehezebb megtalálni a felelőst, mint az előbbiben, hiszen ott azokat terheli a felelősség, akik kiválasztották a helyszínt. Az ellenség alábecsülése azonban jellemző volt az egész francia, és a katonai tanácsadóként Vietnamban szolgáló amerikai tisztikarra is. Emellett a francia hírszerzés is csak olyan adatokat tudott eljuttatni a francia vezérkarhoz, amely növelte ezt a felsőbbrendűségi érzést a tisztikarban. Ezt a dolgot azért tarthatjuk furcsának, mert a Viet Minh katonai ereje és korábbi sikerei mindenki előtt ismeretesek voltak. Az elbizakodottságot azonban tovább növelték azok a felderítési adatok is, amelyek azt mutatták, hogy a Dien Bien Phut körülölelő hegyek gyakorlatilag járhatatlanok. Ezzel a francia hadvezetés gyakorlatilag le is mondott a környező hegyek magaslatainak birtoklásáról, ami szintén katasztrófálisnak bizonyult a későbbiekben. Emellett a Viet Minh utánpótlás bázisai 600 kilométerre voltak az erődtől. Azonban Giap felvette a neki dobott kesztyűt. Minden a rugalmasságon és az alapos előkészületeken múlt. Giap a csatának ezt a szakaszát tökéletesen előkészítette és végre is hajtotta, nem kis meglepetést okozva a francia vezérkarban. Az előkészítésnek és a légvédelem sikeres tevékenységének köszönhetően a Viet Minh-nek sikerült megnyernie az utánpótlás-csatát. A legfontosabb tényező a Viet Minh haderejében a tüzéség volt, amelyről a franciák el se tudták képzelni, hogy létezik. De úgy vélekedtek, hogy ha mégis létezne, akkor azt a francia tüzéség és légierő teljesen fel fogja majd számolni. Aztán 1954. március 13-án a francia hadvezetés keserűen vette tudomásul, hogy a Viet Minh tüzéség nagyon is létezik, sőt, jelentős nehéztüzéséggel is rendelkezik. A csata folyamán a legnagyobb problémát a francia hadvezetésnek az okozta, hogy ezt a „nem létező” ellenséges tüzéséget felszámolja. Sem a tüzéség, sem a légierő nem volt képes komoly károkat okozni a vietnami tüzéségnek. Ennek okát annak elhelyezkedésében kell keresni. Giap a kínai katonai tanácsadók javaslatára nem a megszokott módon helyezte el tüzéségét. Az ágyúkat nem egy helyen állították fel, hanem darabonként külön-külön. Emellett minden ágyúnak egy bunkert is ástak, ahonnan csak akkor hozták elő, amikor a vietnami fél tüzéségi támadást intézett az erőd ellen. Ezzel a legjobban alábecsült vietnami tüzéség gyakorlatilag eldöntötte a csata sorsát.

Az erőd szerkezetét említi Fall, a bukás harmadik okaként. Az erődöt három nagyobb részre osztották fel. A legjobban a középső részt erősítették meg. Itt állomásozott az erők 2/3-része, és itt csoportosult a tüzéség nagyobbik fele is. Az északi szektor két erődjét két zászlóalj biztosította, ami mint később kiderül kevésnek bizonyult. Emellett komoly problémák voltak a „Gabrielle” erőddel. Ez az erőd ugyanis nem betonból készült, hanem pusztán csak fából és homokzsákokból állt, amelynek következtében sokkal kevésbé állta a tüzéségi támadást, mint a többi erőd. Az északi erődök, bár jól kiépített úthálózat kötötte össze őket és az erődrendszer többi részét, mégis távolinak bizonyultak. Ez akkor bizonyosodott be,

mikor a „Gabrielle” állást megkísérelték felmenteni még a csata elején. A másfél kilométeres távolság túl soknak bizonyult ahhoz, hogy az ellentámadás időben odaérjen az erődhez. De nem csak északon, hanem délen is akadtak problémák. Az „Isabelle” 5-7 kilométerre, délre állt. Közte és a központi erődrendszer között semmilyen komolyabb védmű nem állt. Az erőd így könnyen elszigetelhető volt. Gondok voltak az erődben elhelyezett tüzérséggel, ugyanis az ott felállított 105 mm-es tarackok lőtávolsága egyenlő volt az „Isabelle” és a „Gabrielle” közötti távolsággal. Ennek az lett a következmény, hogy délről nem lehetett hatékony tüzérségi támogatást nyújtani az északi erődöknek.

A parancsnok személyét tekintve Fall nem magát de Castries-t kritizálja, hanem a feletesei hibáját hangsúlyozza. Szerinte hibás döntés volt egy támadószellemű páncélos tisztet kinevezni egy olyan erőd élére, ahol a támadásra, és főleg egy páncélosok vezette támadásra csak egy szűk síkságon kerülhetett volna sor. Szerencsésebbnek bizonyult volna, ha Navarre egy műszaki- vagy egy tüzértisztet nevez ki az erőd élére. Döntését természetesen Navarre tábornok megvédi az általa írt könyvben. Kifejti hogy az ezredet mindenki, de főleg ő, alkalmasnak találta a feladatra. És természetesen megint vissza lehet kanyarodni az ellenfél lebecsülésének problematikájához. Egy a síkság felől érkező támadást – erre tartották képesnek a Viet Minht – valószínűleg könnyen visszavertek volna a francia erők.

Az események menete azonban teljesen másképp alakult, mint azt a francia hadvezetés eltervezte. Az ostrom kezdetétől a francia főparancsnokság célkitűzései azonnal megsemmisültek, és az erőd katonái pusztán már a saját életükért küzdöttek.

„Ön mit védelmezett Dien Bien Phuban? – kérdeztem de Castries tábornokot a kényelmesen berendezett babuszházikóban, melyet a fogságban lakásául jelöltek ki. – Az újságok ugyanis váltig állítják, hogy ön Dien Bien Phuban a nyugati civilizációt védelmezte. És de Castries tábornok 10 000 kilométer távolságban és négy hónappal azután, hogy a washingtoni háborús propaganda ugyanabban az órában nyilvánította őt a Nyugat első számú hőségének, amikor ő már pontosan tudta, hogy nincs számára menekvés, megvetően válaszolt: A nyugati kultúra védelmezése semmi más, mint propagandafogás. Megmondom önnek, hogy mit védelmezünk Dien Bien Phuban: a saját bőrünket!”²⁶

Dien Bien Phu, 1954. május 8. Az 55 napig tartó ostrom befejeződött, a csatát a francia haderő elvesztette, és ezzel együtt összedőlt a francia gyarmatbirodalom ázsiai része is. Másnap Genfben a politikusok vették át az események irányítását és Vietnamot csakúgy, mint 1945-ben, ismét kettévágták. Hiába a sok áldozat, Ho Chi Minh-nek nem sikerült egyesíteni az országot. Egyenlőre.

1956. április 28-án, csaknem két évvel a Dien Bien Phu-i vereség után, a francia expedíciós hadsereg utolsó katonája is elhagyta Vietnamot, de helyüket ekkor már kezdi átvenni egy másik idegen hatalom, az Egyesült Államok, elültetve egy újabb háborús konfliktus magvait.

JEGYZETEK

- 1 http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/dc/Dien_Bein_Phu_map.png
- 2 SALGÓ LÁSZLÓ: „*Viszontlátásra, tábornokom!*” Budapest, 1983, Kossuth Könyvkiadó. 85.
- 3 JENSEN, FRITZ: *Vietnami feljegyzések*. Ford. Neményi Ödön. Budapest, 1955, Szikra. 138.
- 4 GIAP, VO NGUYEN: *Dien Bien Phu*. Hanoi, 1958, Eds en langues étrangères. 74.
- 5 http://pagesperso-orange.fr/unpara/gazette/2004_03/plan-dbp.jpg

- 6 NAVARRE, HENRI général: *Agonie de l'Indochine*. Párizs, 1969.
- 7 *Dictionnaire d'histoire de France*. Szerk. Alain Decaux, André Castelot, Párizs, 1981, Perrin.
- 8 DELPEY, ROGER: *Dien Bien Phu: l'affaire*. Párizs, 1974.
- 9 SALGÓ LÁSZLÓ: „*Viszontlátásra, tábornokom!*” Budapest, 1983, Kossuth Könyvkiadó. 91.
- 10 Delpey: i. m.
- 11 <http://www.dienbienphu.org>
- 12 Uo.
- 13 <http://www.dienbienphu.org>
- 14 <http://www.dienbienphu.org>
- 15 GRAS, YVES général: *Histoire de la guerre d'Indochine*. Párizs, 1992, Denoël.
- 16 <http://www.dienbienphu.org>
- 17 <http://www.dienbienphu.org>
- 18 Gras: i. m.
- 19 Uo.
- 20 <http://img440.imageshack.us/img440/4922/cartedbp3oj2.jpg>
- 21 <http://www.dienbienphu.org>
- 22 <http://www.dienbienphu.org>
- 23 <http://www.dienbienphu.org>
- 24 Veszteségi adatok: Fall, Bernard: *Hell in a very small place. The siege of Dien Bien Phu*, New York, 1986, Da Capo.
- 25 *Les Français en Indochine. La guerre de sécession*. Szerk. Bernard Michal, André Thévenet. Neuilly sur Seine, 1976, Historama. 95–124.
- 26 JENSEN, FRITZ: *Vietnami feljegyzések*. Ford. Neményi Ödön. Budapest, 1955, Szikra, 143.

Magunkról
Sajtószoza
Kutatások
Szakmai anyagok
Oktatás-képzés
Kiadványok
Partnereink
Támogatóink
Ösztöndíj-program

E I K K A

Európai Ifjúsági Kutató-, Szervezetfejlesztő és Kommunikációs Központ

www.eikka.hu